

VERKIEZINGSPROGRAMMA **GRONINGEN**

**PROVINCIALE
STATEN
VERKIEZINGEN
15.03.23**

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

GEZOND VERSTAND VOOR EEN GEZOND GRONINGEN

BBB GRONINGEN: **STAD EN OMMELAND**

Groningen is uniek. We hebben onze eigen cultuur, onze eigen historie en onze eigen taal. We hebben Stad én ommeland. In Groningen weten we als geen ander ons platteland op waarde te schatten terwijl we tegelijkertijd verknocht zijn aan de Stad. De mooiste en voor vele Groningers de enige échte Stad. Wij Groningers zijn diepgeworteld, in klei, zavel of zand. Van industrie tot universiteit, van graanschuur tot visserijhaven en van coulissen tot kale klei, Groningen is uniek, een pronkjuweel in een Gouden Rand.

Toch moeten er ook dingen verbeterd worden in onze provincie. We hebben schitterende schatten boven en onder de grond, we hebben unieke kansen en mogelijkheden met onze kennis en infrastructuur en we hebben een vruchtbare bodem en rijke zee, maar toch gaat er een hoop kapot. Onze huizen scheuren en trillen uit elkaar, ons landschap wordt steeds dichter volgepakt met zonnevelden en windturbines en onze mensen missen de kansen die op andere plekken in Nederland wel te krijgen zijn. Onze oersterke boeren- en plattelandscultuur en prachtige natuur dreigen verloren te gaan aan onkunde en bestuurlijke waanzin. Bouwprojecten staan op slot en woningnood is zelfs in voormalige krimpgebieden hoog. De boer, de bouwer en de burger zijn muurvast gezet, juist door de eigen overheid. De Groningers zijn moe en murw van alle ellende en zijn toe aan een partij die zich inzet voor de burger, het vertrouwen gaat herstellen en samenwerkt om problemen op te lossen.

BBB Groningen heeft oog voor de problemen in onze provincie. We horen het van onze boeren en burgers. We zien het aan ons landschap en aan de mensen. We maken het zelf mee. Het is tijd voor een andere aanpak, tijd voor andere politiek, tijd om de handen uit de mouwen te steken en aan het werk te gaan. We hebben een hoop te doen, een hoop te herstellen. Met gezond verstand, verstandig beleid en keihard werken willen we Groningen een provincie maken waar boer en burger tevreden kunnen leven en werken. We weten wat ons te doen staat, waar we aan moeten werken: versterken, vertrouwen en verbinden. En daar hebben we iedereen bij nodig.

BBB

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

KERNWAARDEN BBB

NOABERSCHAP

- We geven om elkaar en werken respectvol samen.
- Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend.

GULDEN REGEL

- Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden.
- Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.
- Wees betrouwbaar, eerlijk, oprecht en respectvol.
- Iedereen is gelijk. Transparant, helder en open.

AUTHENTIEK

- Blijf jezelf, doe gewoon, wees positief (het glas is halfvol). Humorvol.
- Geen arrogantie, geen spatjes.

PROFESSIONEEL

- Kijk vooruit, naar de lange(re) termijn. Goede stijl & houding.
- Stel het algemeen belang boven het persoonlijk belang.

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

SPEERPUNTEN BBB GRONINGEN

MIJNBOUWSCHADE, VEILIGHEID EN SCHADE-AFHANDELING

Het niveau van de gaswinning wordt niet verhoogd zolang niet de veiligheid is gegarandeerd en alle geleden schade aan huizen en (bedrijfs-)gebouwen definitief en naar volle tevredenheid is vergoed.

LEEFBAARHEID

Op het platteland, in dorpen en buurtschappen zijn goede voorzieningen nodig, opdat oud en jong zich daar thuis kan blijven voelen. Vooral goed en fijnmazig openbaar vervoer is hier van vitaal belang en daarom wordt er niet bezuinigd op dit vervoer.

STIKSTOFMAATREGELEN

BBB gaat uit van “meten is weten”. Maatregelen in verband met stikstof dienen zo min mogelijk schadelijk te zijn voor de belangrijke agrarische sector en de werkgelegenheid in de provincie.

VERTROUWEN VAN DE BURGER HERSTELLEN

De overheid is dienstbaar en gaat integer te werk, uitgaande van vertrouwen in de burger. De burger wordt door de overheid gewaardeerd en serieus genomen: goede, volledige en eerlijke voorlichting en voldoende inspraakmogelijkheden garanderen dat niet over het hoofd van de burger ingrijpende beslissingen over zijn leefomgeving worden genomen.

SNEL INTERNET VOOR IEDEREEN

Nu digitalisering algemeen wordt moet een provincie-dekkend glasvezelnetwerk met spoed worden aangelegd en aangesloten. Snel internet is van levensbelang voor alle inwoners.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1: GEZONDE MAATSCHAPPIJ	14
“Wind en Zon, Schaal, Cultuur en Erfgoed”	
HOOFDSTUK 2: GEZONDE BURGERS	16
“Ruimte, Leefbaarheid, Voorzieningen”	
HOOFDSTUK 3: GEZONDE BOEREN EN VISSERS	17
“Ondernemen, Ambacht en innovatie, Voedselproductie”	
HOOFDSTUK 4: GEZONDE ECONOMIE	19
“Gas, Zout, Industrie, Transport”	
HOOFDSTUK 5: GEZOND WONEN	23
“Inbreiding, Bouw, Herbestemming”	
HOOFDSTUK 6: GEZONDE DIEREN	24
“Natuur en Landschap, Beheer, Behoud”	
HOOFDSTUK 7: GEZONDE PLANTEN	27
“Vezel en Voedsel, Bestuiving en Bemesting”	
HOOFDSTUK 8: GEZONDE BODEM	29
“Water, Milieu, Mest”	

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

HOOFDSTUK 1: GEZONDE MAATSCHAPPIJ

“Wind en Zon, Schaal, Cultuur en Erfgoed”

BBB is de stem van en voor het Groningerland, zowel voor zijn boeren als zijn burgers, en wil zich inzetten voor een gezonde maatschappij, waarbij mensen in verbondenheid en verantwoordelijkheid samenleven, een ieder tot zijn recht komt, zich veilig kan ontplooiën en ontwikkelen en waarin naar boeren en burgers met hun wensen en behoeften wordt geluisterd.

BBB herstelt het contact met boeren en burgers, kweekt wederzijds begrip en versterkt de maatschappelijke binding met en tussen boeren en burgers.

BBB wil met boeren en burgers samen bouwen aan een nieuw evenwicht tussen overheid en burger en aan sterke, betrouwbare instituties. Wij streven naar een rechtsstaat waar recht gedaan wordt aan boer en burger, waar de belangen van gewone mensen centraal staan: zorg, veiligheid, huisvesting, goed onderwijs, werk, een schone leefomgeving en voedselzekerheid. Boeren en burgers moeten er op kunnen vertrouwen dat de overheid en de politiek oog hebben voor hun belangen en niet voor die van zichzelf of een kleine groep.

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

HOOFDSTUK 2: GEZONDE BURGERS

“Ruimte, Leefbaarheid, Voorzieningen”

BBB staat voor gezonde burgers, die vanuit respect voor leven en natuur handelen, streven naar (een) gezonde bodem, planten, dieren, boeren, burgers, economie, onderwijs en maatschappij. Het is de mens die er in hoge mate voor zorgt dat die doelstelling wordt bereikt of niet. De Mens Centraal.

Gezonde burgers – die in vrijheid keuzes kunnen maken over hun eigen welzijn – vormen mede op basis van historisch tot stand gekomen gebruiken en wet- en regelgeving de samenleving van nu. Een gezonde open samenleving die door de overheden gesteund wordt en die gebaseerd is op respect voor elkaar en een goede omgang met de ander. Daarbij is ‘gezond boerenverstand’ en ‘noaberschap’ onontbeerlijk. Dit vraagt wat van ons als burgers, maar vraagt ook van de overheid om hierin een stimulerende en ondersteunende rol te vervullen.

De provincie Groningen is er voor de inwoners van de provincie; de inwoners zijn er niet voor de provincie. Daarom moet ook de provincie voor die inwoners de beste voorwaarden scheppen voor een gezonde en goede samenleving.

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

HOOFDSTUK 3: GEZONDE BOEREN EN VISSERS

“Ondernemen, Ambacht en innovatie, Voedselproductie”

Het plattelandsbeleid van de provincie moet worden opgesteld samen met de agrarische sector, de visserij, plattelandsbewoners, bedrijfsleven en onafhankelijke wetenschappers.

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

HOOFDSTUK 4: GEZONDE ECONOMIE

“Gas, Zout, Industrie, Transport”

De bedrijvigheid in Groningen is ontzettend veelzijdig. BBB staat voor een sterke lokale en regionale economie waarbij de provincie faciliteert en ondersteunt door goede randvoorwaarden te creëren. De kleinschalige plattelandseconomie is karakteristiek en essentieel. Industrie is belangrijk voor een gezonde economie maar kent ook nadelen. Bij een te grote impact op de burger grijpt de provincie actief in.

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

HOOFDSTUK 5: **GEZOND WONEN**

“Inbreiding, Bouw, Herbestemming”

Eigen haard is goud waard. BBB wil voor alle Groningers een fijne woonplek en ook het wonen in de dorpen op het platteland stimuleren. Bouwbeleid moet aansluiten bij de behoefte en zoveel mogelijk in de bestaande bebouwde kernen. Bestaande (karakteristieke) gebouwen een nieuwe woonbestemming geven kan een mooie manier zijn om woningen te realiseren zonder nieuwe ruimte te gebruiken.

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

HOOFDSTUK 6: GEZONDE DIEREN

“Natuur en Landschap, Beheer, Behoud”

In een landschap waar de ruimte gedeeld wordt tussen gehouden dieren en dieren in de natuur is het ook zaak dat er aandacht is voor beide belangen. BBB wil daarvoor zorgen door als daar sprake van is, de druk op de omgeving te verminderen en natuurbeheerorganisaties te faciliteren om het beheer te optimaliseren.

Een zorgvuldige omgang met dierziekten en schade is niet alleen een zaak van boeren maar ook van burgers en natuur-beherende organisaties.

Door te faciliteren in natuur-inclusief agrarisch ondernemen en boer-inclusief natuurbeheer wil BBB de vaak gepolariseerde tegenstellingen omvormen naar krachtige samenwerkingsverbanden die ten gunste van mens en dier in ons mooie Groningen zijn.

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

HOOFDSTUK 7: GEZONDE PLANTEN

“Vezel en Voedsel, Bestuiving en Bemesting”

Zowel voor de voedselproductie als voor de natuurlijke leefomgeving zijn gezonde planten voor BBB belangrijk. Mest is daarbij ook een wezenlijk onderdeel van de natuurlijke cyclus en optimale bemesting is ook van belang voor de productie van voedsel voor mens en dier.

BBB staat voor de gecoördineerde aanpak van invasieve exoten en voor de landbouwhuisdieren gevaarlijke planten. Zorgvuldig toegepaste gewasbescherming moet mogelijk blijven.

Open landschappen blijven open en coulisselandschappen worden in stand gehouden. Door maai-beleid en het stimuleren en ondersteunen van initiatieven van boeren, natuur-beherende organisaties en burgers ten gunste van insecten wil BBB ook een impuls geven aan de insectenpopulaties. BBB is voor groen in de openbare ruimte van steden en dorpen. Groen geeft leven en verkoeling.

BBB

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

HOOFDSTUK 8: GEZONDE BODEM

“Water, Milieu, Mest”

Een gezonde bodem is voor alle Groningers van belang, ongeacht of je boer of burger bent. Helaas weten wij in Groningen maar al te goed dat er ook veel in de bodem gaande is waar iedereen last van heeft. Gaswinning, zoutwinning en grootschalige wateronttrekkingen zijn ook zaken die van grote invloed zijn op de bodem met schade aan gebouwen, maar ook aan landbouwgronden met verzilting als gevolg. BBB wil dat de provincie meer regie pakt bij de schadeafhandeling en de versterking. BBB wil dat het uitkleden van het bewijsvermoeden stopt. Ook moet er meer aandacht komen voor gestapelde mijnbouwschade en de schade door zoutwinning, grondwater en slecht peilmanagement.

Gezond voedsel heeft gezonde en vruchtbare bodem nodig om in te groeien; hier dragen de boeren in Groningen al sinds jaar en dag aan bij. Door landelijke regels gedwongen wordt het boeren vaak erg moeilijk gemaakt om hun bodem de zorg te geven die die bodem verdient. BBB vindt dat Boer en Natuur onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en wil dat er in onze provincie ruimte is voor zowel gangbare als natuur-inclusieve landbouw. Als boeren een extra bijdrage kunnen en willen leveren aan natuurdoelen moet dit ook mogelijk gemaakt worden met financierbare verdienmodellen zonder dat hieraan deelnemen tot planologische schaduwwerking leidt.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

GEZONDE MAATSCHAPPIJ: WAT WIL BBB?

- 01** BBB wil dat de provincie een transparant beleid voert en inwoners vanaf het begin betreft bij planning en besluitvorming. In het bijzonder bij aanleg van grote, in het landschap ingrijpende projecten. Burgers moeten volledig voorgelicht en zoveel mogelijk gehoord worden; bij die inspraak kunnen ze al dan niet hun instemming geven. Bij zwaarwegende bezwaren van inwoners wordt een project niet uitgevoerd of slechts na volledige tegemoetkoming aan die bezwaren.
- 02** Er moeten geen verdere fusies van gemeenten komen, waardoor immers slechts de afstand tussen burger en overheid wordt vergroot.
- 03** BBB is voor het behoud van kleine kernen en stimuleert dat plattelandsgemeenten lokaal en klein kunnen blijven, met voldoende financiële middelen. Elk dorp verdient een dorps huis waar verschillende activiteiten worden verzorgd. Hierbij moet worden gestreefd naar een breed aanbod zodat jong en oud mee kunnen doen.
- 04** BBB wil dat de provincie zich inzet voor meer geld voor bemensing en toerusting van de politie op het platteland en streeft naar terugkeer van lokale politieposten.
- 05** Cultuursubsidies moeten evenredig worden verdeeld over stad en platteland. Deelname aan cultuur, kunst en sport wordt zo toegankelijk mogelijk gemaakt, zowel voor kinderen op de basisschool als voor ouderen.
- 06** BBB wil dat musea en theaters in de gemeenten worden ondersteund, met kennis, kunde en middelen.
- 07** Aanleg van zonneparken moet worden beperkt, zeker op landbouwgrond. Zonnepanelen worden allereerst geplaatst op daken van bedrijfsgebouwen, op geluidsschermen, in berm van wegen en niet op agrarische grond.
- 08** De provincie moet, in samenwerking met de gemeenten, een lange termijn plan maken voor de herbestemming van oude zonneparken. BBB ziet mogelijkheden voor herbestemming tot woonwijk of bedrijfsterrein, met zon op dak, indien de ligging ten opzichte van bestaande ruimtelijke indeling gunstig is. Bij her-ingebruikname als landbouwareaal dient eerst onderzoek gedaan te worden naar eventuele vervuiling van de bodem.
- 09** Bouw van megawindturbines op land wordt zoveel mogelijk beperkt.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

- 10** Het aantal Natura 2000 gebieden mag niet worden uitgebreid. Het behoud van natuur realiseren we door goed beheer. Bestaande natuurgebieden worden opengesteld voor publiek.
- 11** BBB wil dat de provincie armoede en sociale uitsluiting bestrijdt, hulporganisaties en voedselbanken ondersteunt en sociale cohesie bevordert.
- 12** Vrijwilligersorganisaties en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers worden zoveel mogelijk ondersteund.
- 13** BBB heeft veel waardering voor het eigene van Groningen en heeft een gezonde liefde voor het erfgoed dat onze voorouders met hun rijke historie ons hebben nagelaten. Naast behoud en bevordering van de Groninger taal – de Grunneger Toal – en van kunst, cultuur en waardevolle tradities in de provincie, stimuleert BBB de productie en het gebruik van Groninger streekproducten.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

GEZONDE BURGERS: WAT WIL BBB?

- 01** Voor alle inwoners – ‘boeren burgers en buitenlui’- voert de provincie naast een lokaal grote-stedenbeleid een plattelandsbeleid om de leefbaarheid op ons platteland te waarborgen en verder te stimuleren.
- 02** Er moet veel meer worden geïnvesteerd in de dorpen en buurtschappen. Te veel aandacht gaat nu uit naar de stad Groningen, de ommelanden verdienen een gelijkwaardige plek.
- 03** Op het platteland en in de dorpen en buurtschappen zijn goede voorzieningen nodig, zoals openbaar vervoer, scholen, buurtwinkels, ambulances en medische voorzieningen, bemande politieposten, geldautomaten, snel internet en culturele voorzieningen. Zo kunnen oud en jong zich thuis blijven voelen in hun eigen regio. Er moet rekening worden gehouden met de goede gewoonten en tradities in de dorpen.
- 04** Verenigingen op het platteland moeten zoveel mogelijk gevrijwaard blijven van belastingen. Het zijn voorzieningen, die vaak door vrijwilligers worden gerund, die voor sociale samenhang en gezondheid zorgen.
- 05** BBB wil geen invoering van rekeningrijden voor automobilisten omdat hiermee plattelandsbewoners onevenredig zwaar belast worden. In onze provincie moeten mensen immers grotere afstanden rijden. Ook wil BBB de provinciale opcenten gelijktrekken met het landelijk gemiddelde. De provincie zet zich in voor een goede bereikbaarheid van het platteland en voor voldoende openbaar vervoer. Bezuinigingen in het ov worden tegengegaan.
- 06** De provincie bevordert een goede gezondheidszorg binnen haar grenzen en gaat het sluiten van (afdelingen van) ziekenhuizen en van verzorgings- en verpleeghuizen tegen. De recente pandemie toont op harde wijze de noodzaak van een goede gezondheidszorg aan. Kinderhartchirurgie blijft in Groningen.
- 07** BBB wil dat gelden voor herstel (Nationaal Programma Groningen) ten goede komen aan de inwoners van Groningen en niet aan grote overheidsprojecten of multinationals.
- 08** BBB streeft naar voldoende financiering van de gemeenten door de rijksoverheid.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

GEZONDE BOEREN EN VISSERS: WAT WIL BBB?

- 01** BBB is voor een voor een eerlijk ondernemersklimaat en vindt dat de zogeheten kleine sector boeren in aanmerking moeten komen voor innovatiegelden en ook bij de Agro-Agenda van Noord-Nederland moeten horen.
- 02** BBB vindt dat in het kader van het agrarische ondernemerschap er geen extra inperkende regels moeten komen rondom eigen natuurbeheer en recreatie.
- 03** BBB wil dat de provincie technologische ontwikkeling stimuleert. Hiertoe moet er ruimte gemaakt worden voor innovatie en moeten experimenten gefaciliteerd worden.
- 04** Telkens veranderende regels tijdens de wedstrijd, inconsistent beleid en tegenstrijdig beleid zijn niet vol te houden voor agrarische ondernemers en vissers. BBB vindt dat er een helder en langjarig beleid geformuleerd moet worden in samenwerking met de sector waarbij de maatschappelijke wensen die er zijn binnen een redelijke en haalbare termijn gerealiseerd kunnen worden. Als die maatschappelijke wensen geld kosten moet daar redelijk voor betaald worden, zodat er een goed verdienmodel voor de boer is. Alleen zo houden boeren en vissers perspectief en komt er de broodnodige rust in de sector.
- 05** Stress door onzekerheid over je bestaansrecht is slecht voor de gezondheid van boeren en vissers. Dit moet stoppen en BBB zal zich blijvend inzetten om ervoor te zorgen dat er weer bestaanszekerheid komt voor onze boeren en vissers.
- 06** BBB wil dat op eerlijke en evenwichtige wijze over boeren en vissers wordt bericht. Ondanks kritiek vervullen boeren en vissers met hun harde werk wel een cruciale rol in onze samenleving. Negatieve framing van boeren en vissers kan bij de beroepsgroepen leiden tot ernstige gezondheidsproblemen.
- 07** Om voor boeren bedrijfsopvolging mogelijk te maken, en zo de voedselproductie in Nederland veilig te stellen, worden fiscale regelingen beschikbaar gesteld. De mogelijkheden dienen zo ingericht te zijn dat (jonge) boeren gemakkelijk gebruik kunnen maken van en toegang hebben tot de regelingen in plaats van dat ze tegen een woud van regels en bureaucratie aanlopen.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

- 08** Jaren geleden werd de Lauwerszee afgesloten. De vissers die afhankelijk waren van de Lauwerszee zijn nooit gecompenseerd door de overheid en hebben op eigen kracht weer een bestaan opgebouwd. Nu worden vissers door opgelegde beperkingen weer zwaar getroffen. BBB vindt dat vissers ook bestaansrecht hebben en wil zich inzetten voor het behoud van deze sector.
- 09** De visserij in de Groninger havens en de visafslag in Lauwersoog zijn al decennia onderdeel van de Groninger cultuur en werkgelegenheid. BBB wil de visserij in het noorden van onze provincie behouden en wil ruimte blijven bieden aan de omliggende schil van werkgelegenheid.
- 10** Gezien de slechte palingstand in onze wateren en gezien het aanbod vanuit de sector wil BBB dat de provincie toestaat glasaal in de provinciale binnenwateren uit te zetten.
- 11** BBB wil de provinciale binnenwateren openstellen voor verpachting aan de binnenvisserij.
- 12** BBB pleit ervoor om een asbestverwijdering-subsidieregeling in te stellen voor ondernemers en particulieren binnen de provincie Groningen. Gezien het gebrek aan daadkracht van de landelijke overheid in deze moet de provincie Groningen hier initiatief nemen. Met deze subsidie worden bedrijven en particulieren in staat gesteld het asbest te verwijderen en nieuwe daken aan te leggen. Deze kunnen dan eventueel weer gebruikt worden voor het plaatsen van zonnepanelen.
- 13** BBB gaat een einde maken aan het stelselmatig uitkleden van het bewijsvermoeden bij schade aan boerderijen, stallen, schuren en mestkelders door het IMG (Instituut Mijnbouwschade Groningen). De stress die de schadeafhandeling en de versterkingsoperatie met zich meebrengen is onaanvaardbaar en kost letterlijk mensenlevens.
- 14** BBB onderschrijft het belang van de glas- en tuinbouw in onze provincie. De provincie dient ruimte te bieden en hulp waar nodig als het gaat om verduurzaming en innovatie voor deze sector.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

GEZONDE ECONOMIE: WAT WIL BBB?

- 01** Een gezonde economie is van groot belang voor de leefbaarheid in de provincie en in het bijzonder om die leefbaarheid op het platteland te behouden. Daarom dient de provincie de lokale economie krachtig te faciliteren.
- 02** Het niveau van de gaswinning in Groningen wordt niet verhoogd zolang de veiligheid niet gegarandeerd is en niet alle geleden schade aan de huizen en (bedrijfs-)gebouwen van Groningers definitief en naar volle tevredenheid gecompenseerd is. Groningers moeten zich weer veilig thuis kunnen voelen in hun eigen huis. De overheid moet eerst haar eigen beloften nakomen en het vertrouwen van de Groningers herstellen. Gaswinning moet verder pas een allerlaatste redmiddel zijn. BBB vindt het onverstandig om toekomstige gaswinning volledig onmogelijk te maken. Het Groningerveld moet naar waakvlamniveau maar dient in nood-situaties opgeschaald kunnen worden naar leveringszekerheid voor Nederlandse consumenten en bedrijven. Kleine velden moeten worden benut voor het opslaan van gasreserves.
- 03** Zoutwinning is van cruciaal belang voor de werkgelegenheid in de provincie: honderden werknemers in de regio's Veendam en Delfzijl produceren vele grondstoffen en producten uit gewonnen zout. Deze winning veroorzaakt voor zover bekend geen aardbevingen maar wel bodemdaling. De veiligheid van de Groningers en de leefbaarheid van het platteland dienen op een te staan; alle schades ten gevolge van zoutwinning dienen direct vergoed te worden. Winning moet volgens het "hand aan de kraan" principe plaatsvinden, naar voorbeeld van het Frisia convenant. BBB wil de oprichting van een schadefonds voor toekomstige schades. Dit fonds dient gevuld te worden door de mijnbouwfirma's.
- 04** BBB wil dat de provincie actief is in het creëren van werkgelegenheid en de daarvoor benodigde voorwaarden. BBB wil een goede infrastructuur, die vestiging en groei van bedrijven bevordert. De provincie faciliteert kansrijke startende bedrijven (startups). Via de NOM (Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland) moet worden ingezet op fondsen voor kansrijke bedrijven en voor bedrijven die gebruik maken van nieuwe technologieën voor het brede MKB. Daarbij is de aanleg van glasvezelverbindingen bij alle bedrijventerreinen onontbeerlijk. De provincie biedt ruimte voor Nederlandse ondernemers en richt zich op het behoud van familiebedrijven. Economische groei gaat niet ten koste van agrarische en landelijke gebieden.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

- 05** De BBB onderkent het belang van de verbinding tussen agrarische bedrijven en de product-gerelateerde bedrijven die een aanzienlijke economische activiteit en werkgelegenheid koppelen aan de Noordelijke boeren- en visserijbedrijven, en bevordert waar mogelijk die werkgelegenheid.
- 06** BBB wil dat bestaande infrastructuur wordt verbeterd. De aanleg van de Nedersaksenlijn is niet alleen een belangrijke stap richting bereikbaarheid van de provincie, maar de lijn zal ook een economische groeifactor zijn voor stad en ommeland en zal de verbinding van de universiteitssteden Groningen en Enschede verbeteren. In plaats van de aanleg van de Lelylijn wil BBB optimalisering van de bestaande regionale lijnen. Deze regionale lijnen zoals de Wunderline (Groningen-Duitsland), en de Frisialijn (Groningen-Harlingen) kunnen verbeterd worden tegen aanzienlijk lagere kosten dan benodigd voor de aanleg van de Lelylijn. Snel- en stopdiensten kunnen op deze lijnen verzorgd worden door inzet van waterstoffreinen of door elektrificatie. De containerterminals in Noord-Nederland kunnen het goederenvervoer over deze lijnen bevorderen. Daarnaast is van belang het NS-traject Zwolle-Meppel te verdubbelen, zodat een snellere en minder storingsgevoelige treinverbinding tussen het Noorden en de rest van het land ontstaat. De provincie dient zich met kracht voor deze verbeteringen in te zetten.
- 07** De N33 wordt verbreed en verbouwd tot vierbaans autoweg over het gehele traject, nu ook door de industrialisering van de Oostpolder meer economische activiteit in het Eemshavengebied te verwachten is.
- 08** De Eemshaven is van groot belang voor de Groningse economie en fungeert als motor voor de regionale werkgelegenheid. De bouw van LNG-terminals dient bespoedigd te worden. De Eemshaven en de industrie in Delfzijl moeten worden aangesloten op het aan te leggen waterstofnet, als mogelijke vervanging van aardgas in de energietransitie. Elektriciteit uit windturbineparken moet bij voorkeur worden benut voor omzetting naar waterstof ten behoeve van groene energie voor bedrijven in onze provincie en niet worden benut door datacenters die grotendeels voor het buitenland in bedrijf zijn. Scholing en opleidingen gericht op de werkgelegenheid in en rond de haven worden bevorderd.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

- 09** Groningen Airport Eelde is van groot belang voor de Noordelijke economie, voor bedrijven en voor burgers. De kansrijkheid van Eelde, ook als luchthaven voor vracht en drones, moet door het bedrijfsleven worden onderkend zodat de komende jaren de overheid en het bedrijfsleven gezamenlijk in het vliegveld blijven investeren. Dit dient een voorwaarde te zijn om blijvend als provincie financieel bij te dragen. Eelde is verder van belang als enig noordelijk vliegveld van het land en kan in deze hoedanigheid ook Schiphol ontlasten. BBB streeft naar opnemings van het vliegveld in de Schipholgroep. Vakantievluchten moeten overgeplaatst kunnen worden van Schiphol naar regionale vliegvelden, zoals ons Groninger Airport Eelde. Busdiensten tussen het vliegveld en de stations van Groningen en Assen moeten zoveel mogelijk aansluiten op de vluchttijden.
- 10** In het belang van een vitaal en bereikbaar platteland bevordert de provincie in mobiliteitsplannen een frequent en fijnmazig openbaar vervoer. Dat houdt ook in dat bussen in dorpskernen stoppen, niet alleen maar op de doorgangsweg langs de dorpen en buurtschappen. Het aantal nachtelijke uren zonder openbaar vervoer moet zo klein mogelijk zijn zodat bewoners van het platteland dezelfde vervoersmogelijkheden hebben als stadjes.
- 11** BBB streeft naar het behoud en terugkeer van buurtwinkels op het platteland en de vestiging van boerderijwinkels en winkels die streekproducten verkopen, zodat krimp wordt bestreden en leefbaarheid in stand blijft.
- 12** Er komen geen nieuwe grote datacenters in de provincie die niet primair voor eigen, Nederlands gebruik zijn. Het is onzinnig dat via gesubsidieerde mega zonne- en wind-industrie-terreinen geld wegvloeit naar grote energiegebruikers. De belastingbetaler moet niet de energierekening van miljardenbedrijven gaan betalen. Bovendien is de plaatselijke werkgelegenheid die voortvloeit uit grote datacenters minimaal.
- 13** BBB hecht groot belang aan een gezonde visserijsector, en wil de visserij en de garnalenvangst vanuit Groningse havens bevorderen. De visserij moet in Waddenzee en Noordzee niet onmogelijk gemaakt worden door industrialisatie, energiewegebieden of natuurgebieden.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

- 14** BBB wil dat de provincie de ontwikkeling van het toerisme en de recreatie bevordert, onder andere door het opstellen van een masterplan vaarrecreatie en het schoonhouden van recreatiemeren en -plassen. Verder wil de BBB inzetten op makkelijk in te passen camperplaatsen op boerenerven en andere plekken.
- 15** Met de Eems Dollard Regio en het bondsland Nedersaksen dient nauwe grensoverschrijdende samenwerking te worden gerealiseerd. Daartoe wordt een Groningen-Duitslandagenda opgesteld om op een gestructureerde wijze gezamenlijke kansen te benutten. Europese middelen en subsidies moeten worden verkregen en gebruikt om projecten op het gebied van infrastructuur en werkgelegenheid te realiseren.
- 16** BBB wil de lokale verwerking en de lokale verkoop van producten bevorderen. Initiatieven om dit te realiseren of te versterken worden ondersteund.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

GEZOND WONEN: WAT WIL BBB?

- 01** BBB vindt een eigen huis een groot goed. Eigen bewoning verdient de voorkeur. BBB wil daarom excessen in de vastgoedbelegging tegengaan. Ook vindt BBB het niet de bedoeling dat een deel van onze woningen als vakantiewoningen grotendeels leeg staan.
- 02** In dorpen waar voldoende ruimte is moet de bouw van zogenaamde kangoeroewoningen mogelijk worden, zodat mensen zorg kunnen bieden aan hun ouders.
- 03** Boerderijen die hun oorspronkelijke functie hebben verloren moeten omgebouwd kunnen worden tot meerdere woonruimtes of bedrijfshuisvesting. Dat zorgt voor meer levendigheid en woongenot op het platteland. Tevens moeten niet agrarische woningen groter dan 150 m² opgesplitst kunnen worden in meerdere wooneenheden.
- 04** De woningbouw voor starters en jonge gezinnen op het platteland moet bevorderd worden. Dit is goed voor de leefbaarheid en gaat leegloop tegen. Voor jeugd uit de eigen provincie wil BBB een voorkeursrecht bij de toewijzing van woningen. De bouw van betaalbare flexwoningen wordt gestimuleerd als aanvulling op de bestaande woningvoorraad.
- 05** In steden en grote kernen wordt gestapelde woningbouw passend bij de omgeving bevorderd.
- 06** De provincie draagt er zorg voor dat zoveel mogelijk op lege en beschikbare plekken binnen de dorpen en kernen wordt gebouwd zodat vruchtbare landbouwgrond, het unieke cultuurlandschap en de ruimte voor natuur behouden blijven. Zo kunnen ook leegkomende kantoor- en winkelpanden en schoolgebouwen worden verbouwd tot woningen of appartementen. Niet uitbreiding maar inbreiding.
- 07** BBB wil dat de provincie gemeenten ruimte geeft om naar eigen inzicht passende woningbouw te realiseren.
- 08** Leegstaande bedrijventerreinen moeten worden gemoderniseerd, en zo mogelijk een woonbestemming krijgen; hierbij is maatwerk van belang.

BBB

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

GEZONDE DIEREN: WAT WIL BBB?

- 01** BBB vindt het belangrijk dat er goed voor dieren gezorgd wordt. Goede voeding en huisvesting zijn daarbij een voorwaarde voor gezonde landbouwdieren en gezelschapsdieren.
- 02** BBB wil dat de provincie ervoor zorgt dat er geen maatregelen van kracht worden die de boeren strikt voorschrijven hoe zij hun dieren moeten voeden.
- 03** Groningen kent veel problemen met mestkelders die lek zijn door aardbevingsschade. BBB ziet in het noodzakelijke hersteltraject een innovatiekans en wil dat de provincie boeren gaat ondersteunen bij de overstap naar bijvoorbeeld stalsystemen met gescheiden mest- en urineopvang zonder kelders.
- 04** Stress bij dieren is een belangrijke factor bij ziekte. BBB vindt dat er bij verbetering van stalsystemen te rigide om wordt gegaan met het agrarische bouwblok. Boeren die nieuwbouwplannen hebben die voor hun dieren een betere leefomgeving en een beter dierenwelzijn opleveren moeten daarvoor tijdelijk de ruimte krijgen zodat dieren niet twee keer maar één keer verplaatst hoeven te worden.
- 05** Boeren die bovenwettelijke maatregelen nemen voor natuur en landschap moeten daar volgens BBB ook voor beloond worden.
- 06** BBB ondersteunt de agrarische natuurverenigingen in hun werk op het gebied van weidevogelbeheer, akkervogelbeheer en landschapsbeheer omdat hun werk een belangrijke impuls geeft aan de weidevogels en akkervogels maar ook voor andere wilde dieren en insecten. BBB neemt de signalen van deze verenigingen serieus en zal dat doorvertalen naar provinciaal beleid.
- 07** Een agrarisch cultuurlandschap brengt voor het ene dier voordeel en voor het andere dier nadeel, BBB vindt dat beheer van schadeveroorzakende soorten mogelijk moet zijn. Invasieve exoten moeten bestreden worden en mogen ook door natuurbeheerorganisaties niet gedoogd worden. Zo kunnen we zorgen voor een boer-inclusieve natuur en een natuur-inclusieve boer.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

- 08** Populaties overzomerende ganzen en met name brandganzen en grauwe ganzen groeien explosief. Vermesting van plassen en poelen, verspreiding van vogelgriep en ganzenschade in gewassen zijn hier nadelige gevolgen van. BBB vindt dat hier grenzen aan gesteld moeten worden.
- 09** Schadebestrijding en benutting van wat de natuur ons biedt kan op verantwoorde wijze plaatsvinden. BBB vindt dat jagen en vissen nuttige bezigheden zijn waar de provincie verstandig beheerbeleid op moet voeren. Er moeten niet uit louter ideële overweging beperkingen opgelegd worden.
- 10** Het agrarisch areaal biedt grote kansen voor oplossingen op het gebied van grote vraagstukken rondom bodem, water, biodiversiteit, klimaat en energietransitie, zonder dat hierbij de voedselzekerheid in het geding komt. Hiervoor zijn en blijven boeren nodig die ook betaald moeten worden voor deze groenblauwe en maatschappelijke diensten. BBB staat voor een goed verdienmodel voor de boer.
- 11** Insecten zijn belangrijk voor de natuur, maar goede zorg voor de insectenstand is nog niet altijd op orde. Hier is voor burgers en boeren nog flinke verbetering mogelijk. BBB wil met goede voorlichting stimuleren en initiatieven ter verbetering van de insectenstand ondersteunen.
- 12** Per jaar verdrinken duizenden dieren en weidevogelkuikens door hoge beschoeiingen of een te steil talud. BBB wil eenmalig natuurcompensatiegeld beschikbaar stellen om hier oplossingen voor te realiseren zoals bijvoorbeeld een flauwer talud of trappetjes.
- 13** BBB vindt dat er een einde moet komen aan desinformatie over voedsel. Er komt een einde aan standaard vega-consumptie op het provinciehuis en er zal gewoon vrije keuze zijn tussen vlees, vis en vega, ook op provinciale bijeenkomsten.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

14 Vanwege de grote slachting die wolven aanrichten onder de (landbouw-)huisdieren van boeren en plattelanders wil BBB zo snel mogelijk actie van de landelijke en provinciale overheid. De analyses van de schade en het zo koppelen van de juiste wolf aan een aanval, kan zo maar 3 maanden duren. De dader is dan vaak al lang gevlogen. BBB wil dat de provincies nadenken over de omgang met de wolf op de langere termijn maar stelt ook een aantal korte termijn maatregelen voor:

- BBB vraagt daarom om snellere DNA-analyse, maximaal binnen 2 weken;
- BBB wil dat dierenartsen DNA mogen afnemen bij gewonde paarden & koeien (en niet op provinciale ondersteuningsorganisatie BIJ12 hoeven te wachten);
- BBB wil dat de provincies (via het Interprovinciaal Overleg IPO) een helder afschotbeleid opstellen voor individuele wolven die zich herhaaldelijk aan (landbouw) huisdieren vergrijpen;
- BBB stelt daarnaast voor om belemmerend beleid ten aanzien van afschot dusdanig te herzien c.q. aan te vullen, dat roedels die zich herhaaldelijk vergrijpen aan (landbouw) huisdieren afgeschoten kunnen worden, om verdere escalatie te voorkomen.

BBB

DE STEM VAN EN
VOOR GRONINGEN

GEZONDE PLANTEN: WAT WIL BBB?

- 01** BBB vindt gezonde planten in onze mooie provincie belangrijk. Daarbij moet wel onderscheid worden gemaakt voor landbouw belangrijke planten en wilde planten. BBB ziet ruimte voor beide soorten zowel op publieke gronden als op boerenland. Invasieve of giftige soorten zoals het Jacobskruiskruid of de reuzenberenklauw moeten actief worden bestreden.
- 02** Elk insect en elke wilde bij heeft zijn eigen plant. Insecten zijn van wezenlijk belang voor het voortbestaan van onze leefomgeving en productiviteit. BBB vindt kennis hierover van wezenlijk belang en wil natuureducatie stimuleren.
- 03** Maaibeleid heeft een grote invloed op de insectenpopulaties. De maaikalender voor bermen moet worden aangepast aan de behoeften en de voortplantingscyclus van insecten. Hierbij is verkeersveiligheid prioriteit.
- 04** BBB stimuleert het inzaaien van bermen en publieke terreinen met gebiedseigen plantensoorten maar zonder Jacobskruiskruid. Insectenhôtels worden gestimuleerd en geplaatst bij provinciale terreinen.
- 05** BBB wil boeren die kruidenrijke percelen en stroken in kunnen passen in hun bedrijfsvoering daartoe stimuleren en daarvoor ook passend ondersteunen en structureel belonen. Dus niet slechts een compensatie van verlies aan voederwaarde maar een echte plus op deze geleverde dienst. BBB wil deze veehouders stimuleren om met behulp van agrarische natuurverenigingen een mooie mix van extensief en intensief gebruikt grasland te genereren met passende beloningen voor de extensievere percelen.
- 06** Groningen is een provincie waar de akkerbouw hoogwaardige producten verbouwt voor voedselproductie maar ook voor vezelproductie ten behoeve van duurzame bouwstoffen, zoals in de hennepcultuur. Het areaal dat daarvoor gebruikt wordt moet hier zoveel mogelijk beschikbaar voor blijven. Ook andere akkerbouwteelten zoals suikerbieten, granen, consumptie- en fabrieksaardappelen maken deel uit van het akkerbouwareaal. BBB vindt dat deze gewassen de verzorging moeten krijgen die nodig is voor een optimaal product.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

- 07** Met een minimum aan doelmatige gewasbeschermingsmiddelen en optimale bemesting moeten akkerbouwers mooie producten kunnen blijven verbouwen. BBB is tegen teeltvrije zones zonder vergoeding. Daar waar een teeltvrije zone toch opgelegd wordt moeten de betreffende boeren minimaal het bedrag krijgen dat het product dat ze er hadden verbouwd opgebracht had. Er wordt niets verboden voordat er een werkend alternatief voor beschikbaar is. Innovaties en precisietechnieken worden ondersteund.
- 08** Waar het kan wordt bemest met dierlijke mest, maar waar het nodig is voor plant of dier moet het gebruik van kunstmest mogelijk blijven. BBB is voor het winnen van kunstmest uit dierlijke mest en voor het nog beter scheiden van meststoffen uit rioolwaterzuiveringen.
- 09** Groningen kent mooie open landschappen en coulisselandschappen. In open landschappen wil BBB geen hoog opgaande bomen. De bestaande kenmerken van een gebied die het karakter van de streek bepalen moeten blijven bestaan.
- 10** De steeds groter wordende problemen met ganzen en kraaiachtigen in gewassen wil BBB aanpakken. Beheer en schadebestrijding van deze soorten wordt mogelijk gemaakt.
- 11** BBB gaat zich sterk maken voor het gebruiken van de kadastrale maat van percelen in plaats van de gemeten maat van de beteelbare oppervlakte. Zo kunnen boeren zonder dat hen dit oppervlakte kost kleine landschapselementen, overhoekjes en water laten bestaan. Dit is goed voor planten en dieren.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

GEZONDE BODEM: WAT WIL BBB?

- 01** Vervuiling van oppervlaktewater vanuit rioolwaterzuiveringen heeft ook zijn weerslag op de bodem en is een aandachtspunt. De daaruit afkomstige vervuilingen mogen niet afgewenteld worden op de agrarische sector met beperkende maatregelen.
- 02** Schoon water en een goed watersysteem met aandacht voor verdroging, maar ook met oog voor landbouwkundige belangen, is belangrijk voor BBB. Plannen om daar stappen in te zetten moeten in overleg met direct betrokkenen uitgewerkt worden.
- 03** Bemesting is noodzakelijk om producten te laten groeien. Terugdringen van kunstmest en het stimuleren van het maken van kunstmest uit dierlijke mest zijn goede ontwikkelingen maar bij bepaalde teelten blijft kunstmest nodig.
- 04** Als het aan BBB ligt komt er een einde aan de gewoonte om natuurcompensatiegeld en compensatieoppervlakte alleen maar over te dragen aan Natuurbeheerorganisaties. BBB is van mening dat Agrarische Collectieven deze compensatie ook prima kunnen verzorgen zonder dat het landbouwkundig gebruik uitgesloten wordt.
- 05** Landschapsgronden zijn gronden van Natuurbeheerorganisaties die door of met boeren beheerd worden; er vindt geen afwaardering van landbouwgronden plaats.
- 06** Natuurorganisaties doen net als boeren belangrijk werk. BBB is echter wel van mening dat kwaliteit voor kwantiteit moet gaan. De oppervlakte van Natuurbeheerorganisaties blijft zoals die is, er komt geen landbouwgrond meer voor vrij. Er komen geen afgewaardeerde bufferzones rond natuurgebieden op landbouwgrond. Landbouwgrond die vrijkomt is nodig voor grondgebondenheid en om extensivering mogelijk te maken. natuurbeheerorganisaties krijgen steun om het beheer goed uit te voeren maar wat BBB betreft ook resultaatverplichtingen.
- 07** BBB vindt dat het door de overheid gecreëerde stikstofprobleem niet op basis van een onbetrouwbaar model en op basis van louter een Kritische Depositiewaarde tot verstrekende gevolgen voor boeren mag leiden. BBB zal niet toestaan dat er voor onhaalbare stikstofdoelen boerenbedrijven onteigend worden. Er zijn meerdere factoren van belang bij het in stand houden van onze natuur, zoals hydrologie en beheer. Bij het bepalen van maatregelen geldt: Meten is weten. Maatregelen dienen ook daadwerkelijk tot aantoonbaar en meetbaar resultaat te leiden.

DE STEM VAN EN VOOR GRONINGEN

08 De Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het stikstofbeleid via de gebiedsplannen onder het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Provincies moeten voor 1 juli 2023 hun gebiedsplannen indienen, zodat zij middelen kunnen ontvangen uit het 'stikstoffonds' of 'transitiefonds' van 24,3 miljard. Per 2024 komt dat fonds onder een instellingswet beschikbaar en de provincies kunnen daar middelen uit krijgen voor de uitvoering. De gebiedsplannen gaan niet alleen over stikstof, maar omvatten ook de uitwerking van water- en klimaatbeleid.

- BBB wil dat de bevindingen uit de sociaal economische analyse een volwaardige afweging krijgen in de gebiedsplannen.
- BBB wil dat er fors op versterking van de landbouw wordt ingezet met middelen vanuit het transitiefonds, en dat er vanuit de provincie druk wordt opgevoerd om de indicatieve 1 miljard (van de 24,3) voor innovatie fors te verhogen en in plaats van afwaardering veel meer beleid gevoerd wordt gericht op innovatie.
- BBB is van mening dat alle overheidslagen maximaal dienen te faciliteren inzake bedrijfsverplaatsing, bijvoorbeeld door hier een databank voor op te richten waarbij bedrijven die in een gebied zitten waar de ontwikkelmogelijkheden op korte termijn beperkt zijn gekoppeld kunnen worden aan bijvoorbeeld bedrijven die geen bedrijfsopvolging hebben, of aan een beëindigingsregeling zouden willen meedoen, maar niet in een gebied met beperkingen zitten.
- BBB wil dat de werkelijke staat van de natuur leidend wordt in de uitvoering van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering, die op basis van eenduidige objectieve indicatoren in beeld gebracht wordt.
- BBB wil geen onteigening van agrarische bedrijven ten behoeve van stikstofreductie of natuurontwikkeling.
- BBB wil dat het inzetten op realtime meten in stallen maximaal gefaciliteerd wordt, zodat in de toekomst het borgen van maatregelen via daadwerkelijke metingen in beeld gebracht kan worden.
- BBB wil dat er bij de inzet van instrumentarium goed gekeken wordt of het beoogde effect onomstotelijk vaststaat.